

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA

EVA: 2013-2611-0037

Številka: 00711-9/2013/9

Datum: 21. 6. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	21-06-2013	
Šifra:	101-08/13-12/2	
Povezava:		
EPA:	1285-VI	EU:
Sign. zn.:		
Kratice:		

Vlada Republike Slovenije je na 26. dopisni seji dne 21. 6. 2013 določila besedilo:

- Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Sprememba sistema javnih del, predlagana s predlogom novele Zakona o urejanju trga dela, je nujna zaradi obsega strukturne problematike, katere del predstavljajo dolgotrajno brezposelne osebe na trgu dela, posledično pa je potrebno zagotoviti njihovo čimprejšnjo delovno in socialno vključenost na trgu dela.

Določbe Zakona o urejanju trga dela, ki urejajo institut začasnega in občasnega dela upokoјencev ter v njihovem okviru členi, ki določajo višino in način obračuna ter plačila dajatve iz naslova opravljenega začasnega in občasnega dela (ki se s tem zakonom spreminja po višini), se pričnejo izvajati že 1. julija 2013. Glede na navedeno je zaradi zagotovitve vzdržne ravni obdavčitve omenjene oblike dela potrebno vsebino Zakona o urejanju trga dela popraviti v čim krajšem času (t.j. znižati omenjeno dajatev na raven, ki bo še vzdržna ob upoštevanju celotne davčne obremenitve tega dela), saj v nasprotnem primeru ta oblika dela ne bo zanimiva ne za delodajalce ne za upokoјence.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Dejan Levančič, državni sekretar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Damjana Košir, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

PRILOGA: 1

Tanja ŠARABON
GENERALNA SEKRETARKA

PREDLOG
EVA 2013-2611-0037
NUJNI POSTOPEK

ZAKON

o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-B)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Javna dela

V Sloveniji je bilo konec maja 2013 dolgotrajno brezposelnih 46 % od skupaj 118.576 brezposelnih oseb. Dolgotrajna brezposelnost zelo negativno vpliva na ohranjanje delovnih zmožnosti in socialno vključenost, zato je nujno sprejeti ukrepe za hitrejšo aktivacijo dolgotrajno brezposelnih oseb in zagotoviti sredstva v ta namen.

Predlog zakona posega v zneske, ki se izplačujejo iz naslova denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, in sicer na način, da se bo lahko dolgotrajno brezposelna oseba vključila v javna dela tudi v času trajanja pravice do denarnega nadomestila, pri čemer se bo čas vključitve v javna dela štel v čas prejemanja denarnega nadomestila, kar pomeni, da bo dolgotrajno brezposelna oseba v tem času namesto denarnega nadomestila prejela plačo (t.j. plačilo za delo, izraženo v deležu od minimalne plače, kot je določeno v 52. členu Zakona o urejanju trga dela, poleg tega pa tudi povračilo stroškov za prehrano med delom in za prevoz na delo in z dela, kar vse bo v celoti zagotavljal zavod), medtem, ko pravica do denarnega nadomestila v času vključitve dolgotrajno brezposelne osebe v program javnega dela ne bo več mirovala.

Predlagana ureditev bo tako omogočala prehod iz pasivnih v aktivne oblike pomoči dolgotrajno brezposelni osebi, ki se bo namesto v vlogi pasivnega prejemnika denarnega nadomestila znašla v položaju aktivnega opravljanja določenega dela. S predlogom zakona zmanjšujemo sredstva, potrebna za izplačila socialnih transferov (denarna nadomestila) hkrati pa to ne pomeni potrebo po povečanem obsegu sredstev za izvajanje aktivne politike zaposlovanja (ukrepa 4). S tem bo v javna dela možno vključiti za okrog 30 % več dolgotrajno brezposelnih oseb

V letu 2012 je pravico do denarnega nadomestila na novo pridobilo 53.875 upravičencev (19,5 % več kakor v enakem obdobju leta 2011), od tega:

	Maj 2008	Maj 2009	Maj 2010	Maj 2011	Maj 2012	Maj 2013
0-2 meseca	3.215	11.004	6.814	7.423	8.781	8.757
3-5 mesecev	2.673	6.474	6.117	11.239	6.681	9.541
6-8 mesecev	1.758	2.382	5.268	5.238	2.983	4.315
9-11 mesecev	1.335	1.340	2.818	2.700	1.995	2.053
12-23 mesecev	3.253	2.943	5.256	5.227	8.287	4.636
24-35 mesecev	920	989	840	1.300	831	1.180
3-4 leta	391	459	425	370	467	176
5-7 let	1			2	6	6
8 let ali več				1		
Skupaj	13.546	25.591	27.538	33.580	30.031	30.664
Od tega dolgotrajno brezposelni	4.565	4.391	6.521	6.900	9.591	5.998

23.262 zaradi redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca (13,7 % več kakor v enakem obdobju leta 2011), od tega 16.772 iz poslovnih razlogov (34,3 % več kakor v enakem obdobju leta 2011) in 3.845 zaradi stečaja delodajalca (43,5 % manj kakor v enakem obdobju leta 2011);

26.817 zaradi izteka pogodbe o zaposlitvi za določen čas (20,7 % več kakor v enakem obdobju leta 2011).

Povprečno je vsak mesec v letu 2012 denarno nadomestilo za čas brezposelnosti prejelo 33.928 oseb.

Upravičenci do denarnega nadomestila po trajanju brezposelnosti, stanje konec meseca posameznega leta

Delež (%) dolgotrajno brezposelnih med prejemniki denarnega nadomestila	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	33,7	17,2	23,7	20,5	31,9	19,5

Na podlagi podatkov o deležih dolgotrajno brezposelnih med prejemniki denarnega nadomestila v obdobju 2008 - 2013 je mogoče za navedeno obdobje izračunati povprečen delež, ki znaša 24,4 %.

Pri tem je potrebno opozoriti, da se je v mesecu decembru 2011 med osebami, prijavljenimi v evidenci brezposelnih oseb, močno povečalo število oseb, pri katerih je brezposelnost trajala od 12 do 23 mesecev; od teh oseb pa je v mesecu decembru 2011 12 mesecev brezposelnosti doseglo kar 4.089 in so s tem postale dolgotrajno brezposelne. Te osebe večinoma predstavljajo skupino starejših oseb, ki so se prijavile v evidenco brezposelnih oseb konec leta 2010, in sicer predvsem zaradi napovedi spremembe pokojninske zakonodaje. Njihovo število je zatem pričelo počasi upadati (tabela: obdobje maj 2012 – maj 2013), ker so se bodisi upokojili ali pa jim je iztekla pravica do denarnega nadomestila.

Namen programov javnih del je izvajanje del v javnem interesu v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi ter delovna in socialna vključenost težje zaposljivih brezposelnih oseb. Javna dela se izvajajo v skladu s 50. - 53. in 116 členom ZUTD. Programi javnih del so izbrani na podlagi javnega povabila za izbor programov javnih del. Osebe se vključijo v program na podlagi zaposlitvenega načrta in pogodbe o vključitvi. Izbrani izvajalci programov javnih del in brezposelne osebe, ki so napotene v program, sklenejo posebne pogodbe o zaposlitvi.

V letu 2012 se je izvajalo 2.288 programov javnih del, v katere je bilo vključenih skupaj 3.762 brezposelnih oseb iz ciljnih skupin, med katere so sodili tudi prejemniki denarnega nadomestila.

Vključeni udeleženci in izvajani programi javnih del po Območnih službah v letu 2012

Območna služba	Št. udeležencev v obdobju	Povprečno mesečno št. udeležencev	Št. izvajanih programov*
Celje	187	247	187
Koper	176	117	103
Kranj	221	126	142
Ljubljana	412	255	316
Maribor	674	422	455
Murska Sobota	804	468	412
Nova Gorica	150	90	118
Novo mesto	154	107	78
Ptuj	190	120	107
Sevnica	134	86	86
Trbovlje	157	88	84
Velenje	303	201	200
SKUPAJ	3.762	2.327	2.288

* število izvajanih programov pomeni število pogodb z izvajalci programov javnih del

Struktura vključenih udeležencev v javna dela v letu 2012

Skupaj je bilo v letu 2012 vključenih 3.762 brezposelnih oseb, med njimi 845 (33,6 %) starejših od 50 let, 1.662 (65,5 %) dolgotrajno brezposelnih, 654 (25,8 %) invalidov, 967 (38,1 %) prejemnikov DN in DSP, 565 (25,4 %) mlajših od 30 let in 382 iskalcev prve zaposlitve (15,0 %)

Struktura udeležencev javnih del glede na spol v letu 2012

	Število vključenih	Delež vključenih v %
Ženske	2.214	58,9
Moški	1.548	41,1
Skupaj	3.762	100,0

Struktura udeležencev javnih del glede na starost v letu 2012

	Število vključenih	Delež vključenih v %
do 18 let	1	0,0%
18 do 24 let	171	4,5%
25 do 29 let	866	23,0%
30 do 39 let	818	21,7%
40 do 49 let	679	18,0%
50 do 59 let	1.180	31,4%
60 ali več	47	1,2%
Skupaj	3.762	100,0

Struktura udeležencev javnih del glede na čas zadnje prijave na zavodu v letu 2012

	Število vključenih	Delež vključenih v %
do 1 leta	1.435	38,1%
1 do 2 leti	963	25,6%
2 do 3 leta	811	21,6%
3 do 5 let	430	11,4%
5 do 8 let	84	2,2%
8 let in več	39	1,0%
Skupaj	3.762	100,0

Struktura udeležencev javnih del glede na ravni strokovne izobrazbe v letu 2012

	Število vključenih	Delež vključenih v %
I. raven	669	17,8%
II. in III. raven	192	5,1%
IV. raven	623	16,6%
V. raven	1.371	36,4%
VI.-VII. raven	907	24,1%
Skupaj	3.762	100,0

V letu 2012 se je zaposlilo 74 udeležencev (2,0 %), ki so bili vključeni v programe v letu 2012. V obdobju januar – junij 2012 se je zaposlilo tudi 449 udeležencev, ki so bili vključeni v programe javnih del v letu 2011. Skupno število zaposlitev oseb, ki so bile vključene v programe javnih del v letu 2011 in so se do 30. 6. 2012 zaposlile, je 700 ali 26,8 %.

Javna dela se izvajajo na različnih področjih, največ javnih del se tako izvaja na področju socialnega varstva, izobraževanja in športa ter ekologije in urejanja okolja.

Delež brezposelnih oseb vključenih v javna dela po posameznih področjih v letu 2012

Področje izvajanja javnih del	Delež vključenih v %
Socialno varstvo in zdravstvo	31,3
Izobraževanje in šport	18,3
Kultura	11,1
Turizem in gostinstvo	1,6
Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, lov	4,2
Ekologija in urejanje okolja	17,1
Druge javne, skupne in osebne storit. dejavnosti (urejanje evidenc in arhivov, pomoč društvom, programi za mlade,...)	16,4
Skupaj	100,0

Za izvajanje programov javnih del v letu 2012 so bila realizirana sredstva v višini 18.129.365 EUR. Mesečna poraba sredstev na vključenega udeleženca je, glede na prilive, v povprečju znašala 735,9 EUR.

1.2. Znižanje dajatve iz začasnega in občasnega dela

Znižanje dajatve iz začasnega in občasnega dela upokojencev v višini 25%, predpisani v Zakonu o urejanju trga dela (ZUTD), na 3%, je posledica previsoke davčne obremenitve te oblike dela, ki bi bila iz tega razloga nepriljubna tako za delodajalce kot za upokojence. Namen zakonodajalca pri določanju davčne obremenitve začasnega in občasnega dela je bil v tem, da se dajatev iz te oblike dela določi v podobni višini kot so obdavčene drugečasne oblike dela, ki se opravljajo na podlagi sklenjenih pogodb civilnega prava (npr. delo preko avtorske ali podjemne pogodbe). Po veljavni zakonodaji bi bilo namreč od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo potrebno obračunati in plačati 25 % dajatev, posebni davek v višini 25% na podlagi zakona, ki ureja posebni davek na določene prejemke, prispevek za posebne primere zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) v višini 8,85% ter prispevek za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Celotna obremenitev dohodka iz naslova opravljenega začasnega ali občasnega dela bi tako preseгла celo nivo obdavčitve dela v delovnem razmerju, prav tako pa tudi dela na podlagi pogodb civilnega prava, zaradi česar bi sklepanje pogodb o začasnem ali občasnem delu postalo nezanimivo tako za delodajalce kot za upokojence.

Pristojno ministrstvo bo sistematično spremljalo obseg in način izvajanja začasnega in občasnega dela upokojencev ter po potrebi ob koncu leta pripravilo dodatne ukrepe na področju obdavčitve te oblike dela.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

- omejitev ciljne skupine brezposelnih oseb za vključitev v javna dela le na dolgotrajno brezposelne osebe (t.j. osebe, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb in ki kot takšne predstavljajo velik strukturni problem),
- vključitev v programe javnih del čim večjega števila prejemnikov denarnega nadomestila, ki

- sodijo v skupino dolgotrajno brezposelnih oseb,
- omogočanje prehoda dolgotrajno brezposelni osebi iz pasivnih v aktivne oblike pomoči, s čimer se bo namesto v vlogi pasivnega prejemnika denarnega nadomestila znašla v položaju aktivnega opravljanja določenega dela,
 - omogočanje sofinanciranja izvajanja programov usposabljanja in izobraževanja v okviru programov javnih del s strani zavoda,
 - zagotovitev takšne višine dajatve iz začasnega in občasnega dela upokojujencev, ki ne bo presegla višine obdavčitve drugih oblik dela (npr. dela preko avtorske ali podjemne pogodbe),

2.2 Načela

Zakon sledi načeloma aktivacije dolgotrajno brezposelnih oseb in varstva pridobljenih pravic ter načelu izenačitve obremenitve posameznih oblik dela.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela omejuje ciljno skupino brezposelnih oseb za vključitev v javna dela na dolgotrajno brezposelne osebe (t.j. osebe, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb in ki kot takšne predstavljajo velik strukturni problem), s čimer bo zagotovljena njihova ponovna delovna in socialna vključenost na trgu dela. Dolgotrajno brezposelna oseba se bo lahko po predlogu tega zakona vključila v javna dela tudi v času trajanja pravice do denarnega nadomestila, pri čemer se bo čas vključitve v javna dela štel v čas prejemanja denarnega nadomestila, kar pomeni, da bo dolgotrajno brezposelna oseba v tem času namesto denarnega nadomestila prejemale plačo (t.j. plačilo za delo, izraženo v deležu od minimalne plače, kot je določeno v 52. členu zakona, polega tega pa tudi povračilo stroškov za prehrano med delom in za prevoz na delo in z dela, kar vse bo v celoti zagotavljal zavod), medtem, ko pravica do denarnega nadomestila v času vključitve dolgotrajno brezposelne osebe v program javnega dela ne bo več mirovala. Predlagana ureditev bo tako omogočala prehod iz pasivnih v aktivne oblike pomoči dolgotrajno brezposelni osebi, ki se bo namesto v vlogi pasivnega prejemnika denarnega nadomestila znašla položaju aktivnega opravljanja določenega dela.

Glede na to, da je pravico do denarnega nadomestila mogoče pridobiti tudi za daljše časovno obdobje (t.j. do 25 mesecev), posamezna vključitev v javna dela pa lahko traja le eno leto, predlog zakona omogoča, da se bo v primeru, če bo priznana pravica do denarnega nadomestila daljša od časa vključitve v javna dela, dolgotrajno brezposelni osebi po prenehanju vključitve v program javnega dela denarno nadomestilo izplačevalo vse do izteka pridobljene pravice. Nadalje predlog zakona v korist dolgotrajno brezposelne osebe ureja tudi primer, ko bo denarno nadomestilo višje od plače, katero bo v času vključitve v program javnega dela prejemale oseba (v praksi so nekatera delovna mesta kljub nizkim izobrazbenim pogojem za njihovo zasedbo plačana bolje, zaradi česar je posledično višje tudi denarno nadomestilo, medtem, ko je plača udeleženca javnih del v celoti odvisna od dosežene ravni izobrazbe); v takšnem primeru se bo razlika v bruto znesku (t.j. v znesku neto razlike do višine priznanega denarnega nadomestila, povečanem za davke in obvezne prispevke za socialno varnost) osebi izplačala ob izteku vključitve v program javnega dela.

Ciljno skupino udeležencev javnih del, ki se bo lahko vključila v programe usposabljanja in izobraževanja, bo določil Katalog ukrepov APZ. Glede na to, da je lahko udeleženec javnih del po veljavni zakonodaji največ do ene četrtilne delovnega časa vključen v programe usposabljanja in izobraževanja, predlog zakona omogoča zavodu tudi možnost sofinanciranja izvajanja programov usposabljanja in izobraževanja.

Znižanje dajatve iz začasnega in občasnega dela upokojujencev v višini 25%, predpisani v Zakonu o urejanju trga dela (ZUTD), na 3%, je posledica previsoke davčne obremenitve te oblike dela, ki bi bila

iz tega razloga nepriljubljena tako za delodajalce kot za upokojence. Namen zakonodajalca pri določanju davčne obremenitve začasnega in občasnega dela je bil v tem, da se dajatev iz te oblike dela določi v podobni višini kot so obdavčene drugečasne oblike dela, ki se opravljajo na podlagi sklenjenih pogodb civilnega prava (npr. delo preko avtorske ali podjemne pogodbe). Po veljavni zakonodaji bi bilo namreč od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo potrebno obračunati in plačati 25 % dajatev, posebni davek v višini 25% na podlagi zakona, ki ureja posebni davek na določene prejemke, prispevek za posebne primere zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) v višini 8,85% ter prispevek za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Celotna obremenitev dohodka iz naslova opravljenega začasnega ali občasnega dela bi tako preseгла celo nivo obdavčitve dela v delovnem razmerju, prav tako pa tudi dela na podlagi pogodb civilnega prava, zaradi česar bi sklepanje pogodb o začasnem ali občasnem delu postalo nezanimivo tako za delodajalce kot za upokojence.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo prispeval k znižanju odhodkov državnega proračuna RS na programu pasivne politike zaposlovanja in povečanju na področju aktivne politike zaposlovanja.

Število vključenih dolgotrajno brezposelnih oseb v programe javnih del bo odvisno od razpoložljivih sredstev v okviru aktivne politike zaposlovanja. V letu 2013 bo v programe javnih del predvidoma vključenih 4.400 oseb; ob upoštevanju rešitev iz predlaganega zakona ter obsega razpoložljivih sredstev pa se pričakuje enako število vključitev kot do sedaj.

Predlog zakona ne vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu v okviru proračunskih postavk 1826 in 3551, za izvajanje zakona pa niso potrebna dodatna sredstva v državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Pregled ureditve po drugih državah članicah EU:

- Madžarska (2012)

Zaradi gospodarske krize je od 2008 dalje povečala program javnih del tako z vidika sredstev kot števila udeležencev (od 127.000 udeležencev v letu 2008 do 302.152 udeležencev v letu 2011). V tem obdobju je bil program javnih del dvakrat reformiran v smislu ciljnih skupin, aktivacije in testiranja pripravljenosti za delo.

- Nizozemska (2012)

Zaradi recesije v letu 2012 ne beleži dviga brezposelnosti, tradicionalno pa izvaja ukrepe, ki vključujejo

usposabljanje na delovnem mestu. Programi javnih del so po obsegu majhni: 40 mio EUR in 300.000 vključitev letno, v prvi vrsti namenjeni boju proti revščini in potrebam občin.

- Češka republika (2012)

Izvajajo program javnih del od 1990 kot ukrep aktivne politike zaposlovanja, ki se sedaj financira iz sredstev ESS. V letih 2008 in 2009 je bilo na ta način kreiranih 12.000 delovnih mest (2x več od planiranih) in v letu 2012 46.000 zaposlitev.

- Irska

V obdobju od 2007 do 2011 23.000 vključitev letno na cca 1.000 projektih, porabljenih 348 mio EUR.

- Latvija

Program javnih del uvaja kot protikrizni ukrep za obdobje od 2009 do 2011, in sicer za dolgotrajno brezposelne osebe v lokalnih skupnostih. Število udeležencev je znašalo 74.037, 45% udeležencev je bilo vključenih več kot enkrat, v občinah pa je bilo na ta način kreiranih 82.000 začasnih delovnih mest.

- Finska, Norveška, Belgija nimajo programa javnih del, ampak elemente vključujejo v druge programe delovne aktivacije.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel,

Sprememba izvajanja programov javnih del v skladu s tem zakonom bo zahtevala izdajo upravnih odločb prejemnikom denarnega nadomestila ob vključitvi v programe javnih del, kar bo nekoliko povečalo administrativno obremenitev Zavod RS za zaposlovanje. Javni interes, ki bo s tem dosežen, je v prehodu dolgotrajno brezposelne osebe iz pasivnih v aktivne oblike pomoči.

- ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen,

Ne.

- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj izvajanja dejavnosti oziroma obveznosti,

Izvajalec javnih del je Zavod RS za zaposlovanje, programe javnih del pa izvajajo izvajalci/delodajalci v okviru vseh območnih služb Zavoda RS za zaposlovanje.

- podatki oziroma dokumenti, potrebni za izvedbo postopka, ki jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti in način pridobivanja,

/

- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov,

Ne.

- ali bo izvajanje postopkov in dejavnosti zahtevalo nove kadre, ali so izvajalci primerno usposobljeni ali bo potrebno dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva,

Ne.

- ali bo ukinitvev postopkov in dejavnosti imela za posledico zmanjšanje kadrov ter finančnih in materialnih sredstev;

Ne.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- dokumentacija, ki jo je stranka dolžna predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov,

/

- stroški, ki jih bo imela stranka ali razbremenitev stranke,

/

- čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

/

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

/

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

- posledice na zaposlenost in trg dela,

večja zaposlenost

- posledice na socialno vključenost in zaščito določenih skupin,

večja socialna in delovna vključenost dolgotrajno brezposelnih oseb

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

- posledice na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja

Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2012-2015

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve);

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

- zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,

Zavod RS za zaposlovanje, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

- metode za spremljanje doseganja ciljev,

poročanje Zavoda RS za zaposlovanje

- merila za ugotavljanje doseganja ciljev,

število vključitev dolgotrajno brezposelnih oseb

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-B)

1. člen

V Zakonu o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF in 21/13) se v prvem odstavku 27.e člena številka »25« nadomesti s številko »3«.

2. člen

Prvi odstavek 50. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Javna dela so namenjena aktiviranju dolgotrajno brezposelnih oseb, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb (v nadaljnjem besedilu: dolgotrajno brezposelna oseba), njihovi socialni vključenosti, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest.«.

V drugem odstavku se beseda »Brezposelna« nadomesti z besedama »Dolgotrajno brezposelna«, pred besedo »brezposelnih« pa se doda beseda »dolgotrajno«.

3. člen

Za 50. členom se doda se novi 50.a člen, ki se glasi:

»50.a člen

(dolgotrajno brezposelna oseba, ki je prejemnik denarnega nadomestila)

(1) Če je dolgotrajno brezposelna oseba prejemnik denarnega nadomestila, se lahko vključi v program javnega dela v času trajanja pravice do denarnega nadomestila, pri čemer se, če ni s tem členom določeno drugače, uporabljajo določbe 50., 51., 52. in 53. člena tega zakona.

(2) Ne glede na izdano odločbo o priznanju pravice do denarnega nadomestila se v primeru iz prejšnjega odstavka čas vključitve v program javnega dela šteje v čas prejemanja denarnega nadomestila.

(3) Med vključitvijo v program javnega dela je dolgotrajno brezposelna oseba iz prvega odstavka tega člena upravičena do plače, izražene v deležu od minimalne plače, kot je določen v prvem odstavku 52. člena tega zakona in do povračila stroškov za prehrano med delom ter za prevoz na delo in z dela, ki se ji izplačujejo namesto priznane pravice do denarnega nadomestila.

(4) Ne glede na 53. člen tega zakona zavod v primeru vključitve dolgotrajno brezposelne osebe, ki je prejemnik denarnega nadomestila, v program javnega dela, v celoti zagotavlja sredstva za plače, prehrano med delom ter za prevoz na delo in z dela.

(5) Če je priznana pravica do denarnega nadomestila daljša od časa vključitve v program javnega dela, se dolgotrajno brezposelni osebi po prenehanju vključitve v program javnega dela denarno nadomestilo izplačuje do njegovega izteka.

(6) Če je priznana pravica do denarnega nadomestila višja od plače, ki jo prejme dolgotrajno brezposelna oseba v času vključitve v program javnega dela v skladu z 52. členom tega zakona, se razlika izplača ob izteku vključitve v program javnega dela.

(7) Odločbe, izdane v postopku vključitve v program javnega dela v skladu s prvim odstavkom tega člena, se vročajo z navadno vročitvijo. Vročitev je opravljena 15. dan od dneva odpreme odločbe.«.

4. člen

V tretjem odstavku 51. člena se doda nov drugi stavek, ki se glasi:

»Ciljne skupine udeležencev javnih del, ki se lahko vključijo v navedene programe, se določijo v katalogu APZ.«.

5. člen

V 53. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Zavod lahko zagotavlja sredstva za izvajanje programov usposabljanja in izobraževanja, v katere se lahko vključi udeleženec javnih del v skladu s tretjim odstavkom 51. člena tega zakona.«

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

V novem petem odstavku se za besedilom »javnih del« doda besedilo »ter programov usposabljanja in izobraževanja iz tretjega odstavka tega člena«, beseda »uredita« pa se nadomesti z besedo »uredijo«.

6. člen

Naslov 64. člena se spremeni tako, da se glasi »mirovanje pravice do denarnega nadomestila in pravice do plačila prispevkov do upokojitve«.

V prvem odstavku se črta četrta alineja.

Dosedanje peta, šesta in sedma alineja postanejo četrta, peta in šesta alineja.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Pravica do plačila prispevkov do upokojitve zavarovancu miruje, če je vključen v program javnih del.«

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

7. člen (dokončanje postopkov)

Postopki za priznanje pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti in postopki odločanja o mirovanju pravice do denarnega nadomestila, ki so se začeli do uveljavitve tega zakona, se dokončajo po določbah Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF in 21/13).

8. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Znižanje dajatve iz začasnega in občasnega dela upokoјencev v višini 25%, predpisani v Zakonu o urejanju trga dela (ZUTD), na 3%, je posledica previsoke davčne obremenitve te oblike dela, ki bi bila iz tega razloga neprilvačna tako za delodajalce kot za upokoјence. Namen zakonodajalca pri določanju davčne obremenitve začasnega in občasnega dela je bil v tem, da se dajatev iz te oblike dela določi v podobni višini kot so obdavčene druge začasne oblike dela, ki se opravljajo na podlagi sklenjenih pogodb civilnega prava (npr. delo preko avtorske ali podjemne pogodbe).

Po veljavni zakonodaji bi bilo namreč od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo potrebno obračunati in plačati 25 % dajatev, posebni davek v višini 25% na podlagi zakona, ki ureja posebni davek na določene prejemke, prispevek za posebne primere zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) v višini 8,85% ter prispevek za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni v skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Celotna obremenitev dohodka iz naslova opravljenega začasnega ali občasnega dela bi tako preseгла celo nivo obdavčitve dela v delovnem razmerju, prav tako pa tudi dela na podlagi pogodb civilnega prava, zaradi česar bi sklepanje pogodb o začasnem ali občasnem delu postalo nezanimivo tako za delodajalce kot za upokoјence.

K 2. členu:

V 50. členu ZUTD se spreminja se ciljna skupina brezposelnih oseb, ki se lahko vključujejo v javna dela. Spremenjeno ciljno skupino po novem predstavljajo dolgotrajno brezposelne osebe, ki so več kot eno leto neprekinjeno prijavljene v evidenci brezposelnih oseb. Namen spremembe ciljne skupine oseb za vključitev v javna dela je ponovna delovna in socialna vključenost dolgotrajno brezposelnih oseb, ki predstavljajo enega izmed večjih strukturnih problemov trga dela. Delež dolgotrajno brezposelnih oseb je 46 % vseh oseb, ki so prijavljene v evidenci brezposelnih oseb (maj 2013: vse brezposelne osebe: 118.576). Z vključevanjem dolgotrajno brezposelnih oseb v javna dela se bo letem omogočilo razvoj delovnih sposobnosti, kar bo povečalo njihove zaposlitvene možnosti, prav tako pa bo navedeno povzročilo pozitivne strukturne premike na trgu dela.

K 3. členu:

Namen novega 50a. člena je v ponovni socialni in delovni vključenosti čim večjega števila dolgotrajno brezposelnih oseb, ki so prejemniki denarnega nadomestila. V času trajanja pravice do denarnega nadomestila se bo lahko oseba vključila v javna dela, ta vključitev pa bo predstavljala prehod iz pasivnih v aktivne oblike pomoči. Zavod RS za zaposlovanje bo o vključitvi osebe v program javnega dela odločil v upravnem postopku, odločbe pa bo zaradi znižanja stroškov implementacije zakona vročal z navadno vročitvijo; vročitev se bo štela za opravljeno 15. dan od dneva odpreme odločbe.

Čas vključitve v javna dela se bo štel v čas prejemanja denarnega nadomestila, kar pomeni, da bo dolgotrajno brezposelna oseba v tem času prejemale plačo namesto denarnega nadomestila. V času vključitve v program javnega dela bo torej oseba upravičena do plače, izražene v deležu od minimalne plače, do povračila stroškov za prehrano med delom ter za prevoz na delo in z dela. V primeru, če bo priznana pravica do denarnega nadomestila daljša od časa vključitve v javna dela, se bo osebi po prenehanju vključitve v javna dela denarno nadomestilo izplačevalo do izteka z odločbo pridobljene pravice. V primeru, če bo priznana pravica do denarnega nadomestila višja od plače, katero bo v času vključitve v program javnega dela prejemale oseba, pa se bo razlika v bruto znesku izplačala ob izteku vključitve v program javnega dela.

K 4. členu:

Z dopolnitvijo tretjega odstavka 51. člena se določa način opredelitve ciljne skupine udeležencev javnih del, ki se lahko vključijo v programe usposabljanja in izobraževanja v okviru celotne populacije dolgotrajno brezposelnih oseb.

K 5. členu:

Dopolnitev 53. člena omogoča zavodu zagotavljanje sredstev tudi za izvajanje programov usposabljanja in izobraževanja za udeležence javnih del.

K 6. členu:

V skladu s peto alinejo prvega odstavka 64. člena ZUTD pravica do denarnega nadomestila in pravica do plačila prispevkov do upokojitve zavarovancu mirujeta v času njegove vključitve v program javnih del. Glede na predlagano ureditev iz 50.a člena, po kateri se čas vključitve v program javnega dela šteje v čas prejemanja denarnega nadomestila, bo mirovanje te pravice v času vključitve dolgotrajno brezposelne osebe v program javnega dela izključeno, zato je potrebno določbo v tem delu črtati; ureditev v zvezi z mirovanjem pravice do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje do upokojitve med vključitvijo v program javnega dela pa ostaja nespremenjena, kar je urejeno v novem drugem odstavku 64. člena zakona.

K 7. členu:

Določba tega člena omogoča, da se bodo vsi postopki za priznanje pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti in postopki odločanja o mirovanju pravice do denarnega nadomestila, ki se bodo začeli do uveljavitve tega zakona, dokončali po določbah veljavnega ZUTD, s čimer se strankam v teh postopkih zagotavlja pravna varnost, v zvezi s pričakovanimi pravicami pa predvidljivost

K 8. členu:

Člen določa pričetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

27.e člen

(dajatev)

(1) Od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega ali občasnega dela, delodajalci obračunajo dajatev v višini 25 %.

(2) Zavezanec za plačilo dajatve iz prejšnjega odstavka je delodajalec.

50. člen

(namen in čas vključitve v javna dela)

(1) Javna dela so namenjena aktiviranju brezposelnih oseb, njihovi socialni vključenosti, ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti ter spodbujanju razvoja novih delovnih mest.

(2) Brezposelna oseba je lahko vključena v javna dela največ eno leto, zaradi stanja na trgu dela pa se lahko ponovno vključi, vendar pri istem izvajalcu javnih del najdlje še za eno leto. Ciljne skupine brezposelnih oseb, ki se lahko ponovno vključijo v javna dela, in obdobje ponovne vključitve se določijo v katalogu APZ.

(3) Za ponovno vključitev se šteje vključitev, ki se opravi pred iztekom šestih mesecev od izteka zadnje vključitve v javna dela.

(4) Ne glede na določbo 53. člena tega zakona lahko občina z namenom aktiviranja njenih brezposelnih občanov sprejme program javnih del, če v celoti zagotovi sredstva za njegovo izvajanje in pred sprejemom programa javnih del pridobi soglasje zavoda. Zavod soglasje poda, če je predlagani program javnih del skladen z objavljenim javnim povabilom za izbiro izvajalcev javnih del.

51. člen

(posebnosti pogodbe)

(1) Pogodba o zaposlitvi, sklenjena zaradi opravljanja javnih del, se sklone ob upoštevanju posebnosti glede višine plačila za delo, trajanja letnega dopusta in razlogov za njeno prenehanje, ki so določeni v tem zakonu.

(2) Med vključitvijo je udeleženec upravičen do letnega dopusta, ki traja štiri tedne, in v primerih, za katere tako določa zakon, ki ureja delovna razmerja, pravico do dodatnih dni letnega dopusta. Za pridobitev pravice do letnega dopusta in načina njegove izrabe se uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja.

(3) Udeleženec javnih del je lahko največ do ene četrte delovnega časa vključen v programe usposabljanja in izobraževanja.

(4) Udeležencem javnih del se ne sme naložiti opravljanja nadurnega dela.

53. člen

(delež sofinanciranja)

(1) Zavod zagotavlja del sredstev za plače udeležencev javnih del predvsem v skladu z naslednjimi merili:

- povprečno stopnjo brezposelnosti v občinah oziroma regijah,
- strukturo brezposelnih.

(2) Poleg dela sredstev za plače zavod zagotavlja tudi odpravnine ob upokojitvi, sredstva za prehrano med delom ter za prevoz na delo in z dela.

(3) Naročnik oziroma izvajalec javnih del zagotavlja sredstva za pokrivanje razlike plač udeležencev, regresa za letni dopust ter materialnih stroškov, vključno s stroški prostorov in potrebne opreme za izvajanje programa javnih del. Za udeležence, katerih plača ne dosega minimalne plače, v skladu z zakoni, ki urejajo socialna zavarovanja, zagotavlja tudi plačilo prispevkov za socialno varnost od osnove v višini minimalne plače.

(4) Izbor in sofinanciranje programov javnih del se podrobneje uredita v podzakonskem aktu.

64. člen

(mirovanje pravice do denarnega nadomestila)

(1) Pravica do denarnega nadomestila in pravica do plačila prispevkov do upokojitve zavarovancu mirujeta, če:

- obvezno ali prostovoljno služi vojaški rok, opravlja nadomestno civilno službo oziroma usposabljanje za opravljanje nalog v rezervni sestavi policije, je vpoklican kot pogodbeni pripadnik rezervne sestave Slovenske vojske k opravljanju vojaške službe v miru ali je pozvan ali napoten na opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči pogodbenega pripadnika Civilne zaščite;
- je v priporu ali na prestajanju zaporne kazni ali vzgojnega, varstvenega ukrepa ali varnostnega ukrepa, zaradi katerega do šest mesecev ne more biti na razpolago zavodu;
- prejema starševsko nadomestilo ali starševski dodatek po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke;
- je vključen v program javnih del;
- se vključi v poklicno rehabilitacijo po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- ne prebiva v Republiki Sloveniji, razen če mednarodni akt določa drugače;
- opravlja naloge družinskega pomočnika za obdobje, krajše od devet mesecev, če prenehanje opravljanja teh nalog ni nastalo iz razlogov, ki se po zakonu, ki ureja socialno varstvo, obravnavajo enako kot krivdni razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

(2) Čas mirovanja se ne všteva v čas trajanja pravice, ki pripada zavarovancu po določbah tega

zakona.